

Kịch Thơ :

A DỤC VƯƠNG

(hay: *Thân người bất tịnh*)

HTr. MAI LẠC HỒNG soạn .

*
* *

LỜI DẪN CHUYỆN :

Sau khi đức Thích Ca Mâu Ni nhập Niết Bàn khoảng hơn 200 năm , tại Ấn Độ đã xuất hiện một vị Vua nổi tiếng , đó là Vua A Dục tức ASOKA Đại Đế . Vì ông có thân hình đen đui , xấu xí , da sần sùi , nên ông bị vua cha hắt hủi , đa số triều thần đều chê bai , chế nhạo ông . Nuôi hận nên sau đó ông đã giết anh ruột là Thái tử Susima để cướp ngôi . Sau khi lên ngôi , ông trở thành một vị vua cùng hung cực ác : Giết những đại thần và tất cả những ai trước đây đã từng chế nhạo , khinh khi ông ; đem quân chinh phục các nước và tàn sát hết những ai chống cự lại .

Nhưng một buổi chiều trên chiến địa Kalinga , Vua đứng lặng nhìn bãi chiến trường ngổn ngang xác chết của quân lính hai bên , ông bỗng dâng lên niềm xúc động . Sau đó có cơ duyên gặp vị Thánh Tăng thuyết giảng cho Vua nghe về tội phước, nghiệp báo , và do tức duyên từ kiếp trước nên Vua đã hồi đầu hướng thiện, quy y Tam Bảo và trở thành một vị Nhân Vương Hộ Pháp vô cùng đặc lực của Phật Giáo .

Chính từ trong bóng tối của Vô Minh , thấy được ánh sáng huyền diệu của Đạo Vàng nên Vua sau khi trở về với Chánh Pháp, hết lòng cung kính và ủng hộ Tam Bảo . Nhưng công đức cao quý và to lớn nhất của ông như nhận định chung của nhiều Sư gia , nhiều nhà nghiên cứu Đạo Phật là việc đã cho thành lập

nhiều đoàn truyền giáo đến các nước lân bang , để từ đó lan rộng

Kịch Thơ : “ A-Dục Vương ”

MLH – 02

khắp năm châu bốn bể . Chính từ việc Giáo Pháp đã được truyền bá sâu rộng đến nhiều nơi , mà sau khi Phật Giáo bị bách hại do người Hồi Giáo cuồng tín đốt phá chùa chiền, tàn sát Tăng Ni vô cùng dã man , PG tại Ấn Độ hầu như sụp đổ ; thì PG tại nhiều nước đã đâm chồi bén rễ và ngày càng phát triển khắp năm châu

Đại Đế ASOKA – A-Dục còn có công lớn trong việc lưu lại cho hậu thế những công trình kiến trúc tại những di tích liên quan đến cuộc đời Đức Phật tại Bốn Thánh địa nơi Phật Đản sinh, Thành đạo , Chuyển Pháp luân và Nhập Niết-bàn . Riêng tại Thánh địa Lumbini (nơi Phật đản sinh), Vua cho dựng trụ đá và khắc nhiều bia đá kỷ niệm nơi ra đời của Bậc Đại Trí Đại Bi Thích Ca Mâu Ni . Chính bia đá ấy được các nhà khảo cổ Tây phương mệnh danh là “ bản khai sinh của Đức Phật ” và từ đó thế giới công nhận Đức Phật Thích Ca là nhân vật có thật và bộ Tam Tạng đồ sộ với giáo nghĩa thâm diệu là của Ngài thuyết ra .

Sự sùng kính đối với Tam Bảo được thể hiện qua việc Nhà Vua hề gặp Chư Tăng bất cứ nơi đâu, Vua đều xuống kiệu quỳ mọp sát đất để đánh lễ .(Nhưng cũng do sự tôn kính Tăng-đoàn nên Vua đã ra lệnh trục xuất khỏi Tăng-đoàn hàng vạn người giả tu, mượn chùa chiền làm nơi mưu cầu danh lợi , hoặc Giới luật không nghiêm trì , hoặc không giữ gìn oai nghi tế hạnh của bậc Xuất gia , không xứng đáng đứng trong hàng ngũ bậc Chủng Trung Tôn).

Sự sùng kính đối với Tăng Bảo của Vua không phải là không gặp sự chống đối từ các Đại thần không có đức tin nơi Phật Pháp, hay từ những người ngoại đạo , mà hình ảnh Đại Thần DA-TÁT trong vở Kịch Thơ này là một tiêu biểu . Nhưng Vua đã dùng phương tiện diệu dụng để hướng dẫn họ quay đầu về nẻo Giác .

(Người soạn : Giới Lạc – Mai Lạc Hồng)

CÁC VAI :

- Vua A-DỤC . - Đại thần DA-TẮT .

Và một số Cận thần , quân sĩ hầu cận .

Kịch Thơ : “ A-Dục Vương ”

MLH – 03

CẢNH 1 :

(Vua A-Dục , Đại thần Da-Tắt và vài vị cận thần và quân sĩ hộ giá cùng đi ra , thông thả thưởng ngoạn phong cảnh)

VUA : - Này Bá Quan ! Hãy xem kia phong cảnh
Thật hữu tình như dệt gấm thêu hoa
Hôm nay Trẫm có dịp dạo chơi để tìm hiểu gần xa
Đời sống của trăm họ có thuận hòa, an ổn ?

(Trẫm ngâm , rồi tiếp)

Nghĩ lại Trẫm trước đây ... Ôi dày tội !
Khắp nơi nơi gọi Trẫm là A-Dục Ác Vương
Bởi tính hung tàn , hiếu sát – chẳng xót thương
Coi tính mạng người người như cỏ rác .
Nhưng ... một chiều kia , một mình ta đứng lặng
Giữa bãi thây người của chiến-địa Ka-Ling-Ga
Chợt từ thâm tâm , một nỗi ân hận xót xa !
Ôi ! Thù hận đã choán mờ kim cổ !
Chiến thắng sinh hận thù , làm sinh linh đau khổ
Rồi được gì với mỗi phú quý , bã hư danh ?
Thế rồi nhân duyên gặp được bậc Thánh Tăng
Đã chuyển hóa Trẫm thành Hiền Vương A-Dục .

Thật mâu nhiệm , cao siêu lời Phật dạy :
“ Chiến thắng muôn quân không bằng tự thắng mình ”
Rồi từ đó Trẫm quy y , nương Giáo Pháp cao minh
Mang Phật đạo ứng dụng vào nền cai trị .

(Ngưng một lát, rồi tiếp)

Nhân lúc nhàn du , Vua tôi hoan lạc
Bá quan có điều gì muốn trình tấu cùng ta ?

DA-TẮT :

Tâu Thánh Thượng ! Xin Cửu Trùng lượng thứ
Cho những điều thân hạ sắp trình tâu .

Kịch Thơ : “ A-Dục Vương ”

MLH – 04

Quả thật là nhờ nơi Phật Pháp cao sâu
Mà Thánh Thượng đã trở thành Minh-quân uy đức .
Nhưng ... theo thiên ý hạ thần từng thao thức
Chờ dịp nào thuận tiện để tâu Vua .
Nên hôm nay thần đánh bạo xin thưa :
Mong Thánh Thượng hãy cao minh xét lại :
Những chi phí để cúng dường ... đáng ngại !
Nào xây chùa , xây Đại bảo tháp ở bốn chỗ động tâm
Nào cung dưỡng Chư Tăng hàng vạn vị các Tùng-lâm
Hao tổn công nho , sợ dân tình ta oán .
Xin Thánh Thượng ...

VUA : ... Khá khen khanh thẳng thắn .
Nhưng những việc Trẫm làm chưa hề tạo khó khăn .
Không bao giờ Trẫm muốn muôn dân nghèo đói ,
nhọc nhằn .

Khiến đời sống trăm họ phải làm than cơ cực ,
Mà trái lại, dân chúng âu ca, chung lòng hợp sức
Xây dựng một quốc gia Đạo đức rạng ngời .
Ánh Đạo Vàng trải rộng khắp nơi nơi
Đem thịnh vượng , đem thanh bình an lạc .

(Chợt nhìn thấy một Nhà Sư chậm rãi bước ra , đang đi khát thực)

Ồ ! Nhân buổi nhàn du lại gặp bậc Sa-Môn .
Thân tướng trang nghiêm , an lạc tâm hồn
Hạnh nguyện độ tha ngày ngày khát thực
Nguyện xả ly , các ngài luôn thực hành Tinh thức ,
Đem tình thương xoa dịu mọi đau thương .

(Bước tới trước vị Sa-môn, chí thành đánh lễ)

– Bạch Đại Đức ! Đệ tử xin kính thành đánh lễ

Nguyện muôn loài được ân cảm đức Từ Bi
Không tham lam , tật đố , chẳng mê si
Hành Chánh Đạo để thoát vòng sinh tử .
(Vị Sa-Môn chỉ chấp tay niệm Phật rồi đi vào)

Kịch Thơ : “ A-Dục Vương ” MLH – 05

DA-TÁT :

Tâu Thánh Thượng ! Ngài quá tôn sùng Tăng-lữ
Đã hạ mình , không kể đến thân danh .
Bất quá Chư Tăng cũng chỉ là hạng thứ dân ,
Còn Thánh Thượng ở ngôi cao chín bậc .
Là bậc Chuyển Luân Vương bốn phương đều vị nể
Lẽ nào Vua lại lạy Tăng-lữ giữa đường đi ?

VUA :

Này Da-Tát ! Hiền khanh chưa tường tận
Nên không thể hiểu về hành động của Trẫm đâu !
Rồi đây . . . Phải , Rồi đây khanh sẽ rõ nông sâu ...
Giờ đã muộn , ta hãy hồi cung kéo trở .

(Vua tôi cùng vào)

CẢNH 2 :

(Da-Tát thất thủ bước ra , tay cầm cái đầu người , vừa đi vừa kêu khổ)

DA-TÁT :

Ôi khổ sở cho thân ta ... ! Thật là quá khổ !
Chẳng hiểu vì sao Vua lại truyền lệnh các quan
Mỗi người phải tự mình đem bán một món hàng
Món hàng đó là ... cái đầu súc vật
Nào đầu heo , đầu dê , đầu bò ... Chán thật !
Riêng mình ta phải lãnh cái đầu người !
Ôi ! Cái đầu người dơ nhớp tanh hôi
Ai cũng ghê tởm , chẳng dám đến gần nửa bước .
Ta đã rao bán khắp các chợ xa gần khắp lượt
Nhưng chẳng ai thèm đếm xỉa đến cái đầu lâu .

Các đầu súc vật kia đã bán hết từ lâu
Còn cái đầu người này mỗi lúc càng thêm hôi thối .
Thôi , ta phải về Triều chịu tội
Bởi đây là nghiêm lệnh của Nhà Vua .

Kịch Thơ : “ A-Dục Vương ” MLH – 06

Nếu bán không xong ... Không phải chuyện đùa !
Vua sẽ chiếu nghiêm-lệnh theo Luật hình : Xử Tử !
Ôi ! Ngao ngán cho tình đời , thế sự ...
Ôi , Vô thường ! Ta sắp phải chịu tai ương !
Ôi ! Đau thương , khổ não , đoạn trường !

(Khổ sở bứt đầu bứt tai rồi lê bước đi vào)

CẢNH 3 :

(Cảnh Triều đình – Vua ngồi trên ngai vàng, các quan đứng châu .
Da-Tát khập nhể bước vào , tay xách cái bọc , mặt cúi gằm)

VUA :

Này Da-Tát ! Khanh đã hoàn thành sứ mệnh
Của Trẫm đã giao – hay kết quả thế nào ?
Cớ sao khanh dáng thiêu não , xanh xao
Còn xách cái chi chi trong bọc ?

DA-TÁT : (quỳ xuống)

Tâu Thánh Thượng ! Thần dập đầu chịu tội
Bởi không thi hành nổi lệnh Vua giao .
Cái đầu người là vật đáng kinh tởm biết bao !
Ai ai cũng xa tránh thì làm sao thần bán được ...

VUA :

Vậy theo khanh , cái đầu này uế trược
Hay tất cả đầu người đều đáng gớm , đáng ghê ?

DA-TÁT : Tâu Thánh Thượng !

Tất cả mọi người từ thành thị chí thôn quê
Nếu lấy đầu đem bán đều đáng ghê , đáng gớm .

VUA :

Thế thì đầu của Trẫm đây cũng là ... đáng tởm ?

DA-TÁT : (*sợ hãi , mọp sát đất*)

Tâu Thánh Thượng ! Hạ thần không có ý ,

Chỉ vô tình phạm thượng với Thiên-nhan .

Kịch Thơ : “ A-Dục Vương ”

MLH – 07

Nhưng hạ thần đã không làm tròn việc của Vua ban
Xin Thánh Thượng chiếu Luật hình xử trị .

VUA : (*đứng dậy , bước đến đỡ Da-Tát lên , giọng tha thiết*)

Này Da-Tát hiền khanh ! Đây chỉ là dụng ý
Trẫm muốn cho khanh hiểu rõ Luật Vô-thường .

Cuộc đời này Vô ngã , khổ não , tai ương !

Thân tứ đại chứa toàn đồ bất tịnh :

Nào máu, mủ, đàm, thịt, gân, xương ... kết dính

Nào phân, ghèn, mồ hôi, nước tiểu ... tanh hôi

Sau khi chết đi , tứ đại đã tan rồi

Còn chi nữa mà uy quyền , mà thân danh oanh liệt

Khi còn sống đã gây ra bao ác nghiệp

Lúc mạng chung , chẳng mang theo được danh vọng,
tiền tài ,

Kẻ vô trí không hiểu sâu Giáp Pháp Như Lai

Quý tâm thân giả tạm của mình , nâng niu trau chuốt

Ngã mạn cống cao nên lý-màu không thông suốt

Nâng bản ngã thấp hèn lên đến mức tối đa .

Nếu có người nào lỡ đụng đến cái Ta

Thì lập tức nổi tam bành, lục tặc ...

(*ngừng một chút , rồi tiếp*)

Trẫm đã hiểu đạo và có đức tin vững chắc

Nên thường đánh lễ Chư Tăng, trừ ngã mạn cho mình

Vả lại các vị chân tu là những bậc hiền minh ,

Từ già gia đình , nguyện làm Như Lai Sứ-giả .

Chỉ với bình bát , tam y ; với Tâm Từ cao cả

“ Xả phú cầu bần , xả thân cầu đạo ”, hy sinh .

Nay còn chút hơi thở đây , ta hãy cố làm lành ,

Đến khi chỉ còn là cái thân ma thì làm sao mà đánh lễ

Thân tứ đại đã không phải là của ta , trước ối !

Cái đầu lâu này chỉ là vật đáng tởm , đáng ghê

Kịch Thơ : “ A-Dục Vương ”

MLH – 08

Hiền khanh đã hiểu chưa ? Nơi chốn đi về .

DA-TÁT :

Tâu Thánh Thượng ! Thật vô vàn hạnh phúc

Cho hạ thần ; được ngộ đạo hôm nay .

Nhờ tâm Từ bi của Thánh Thượng cao dày

Nên thần hạ được thâm nhuần nguồn đạo vị

Càng ngưỡng vọng sâu xa nền Giáo-ly ,

Trong hồng ân nét màu nhiệm thiêng liêng .

Từ nay , hạ thần xin quy y nương tựa đáng Cha Hiền

Quy y Pháp , quy y Tăng đời đời kiếp kiếp .

Nguyện tích cực hỗ trợ Thánh Quân những việc làm
kế tiếp

Để Ánh Đạo Vàng tỏa rạng khắp nơi nơi .

VUA :

Thật lành thay ! Đạo Giải-thoát giúp đời !

Đã thu phục lòng người không bằng gươm đao ,

bạo lực .

Đem lại sự an lạc cho tâm hồn , vun bồi đạo đức

Hạnh phúc gia đình , muôn loại được vui an .

Vậy các khanh hãy cùng Ta vọng hướng Từ Quang ,

Cầu Phật lực sáng soi bao tấm lòng hướng thiện .

(*Vua tôi cùng quỳ , ngược nhìn lên khoảng không . Hậu trường
đồng ca bài ca “Kết đoàn” : “A-Dục Vương ! Đây là gương . Ngàn
năm vẫn còn truyền lưu chúng ta đạo tâm vô lượng ...” . Màn từ
từ kéo lại*) .

– HẾT –

* Vở kịch được soạn cho Gia-Đình Phật-Tử Quang Minh (sau đổi tên : GĐPT. Trúc Lâm - Chicago , Illinois) trình diễn Mừng Xuân Quý Dậu (đầu năm 1993) tại Chùa Quang Minh . Sau đó được diễn lại tại một số nơi và tại Đêm Văn-nghệ Trại Họp Bạn Thế giới Huyền Quang (San Jose , California 26 – 29. 08. 1993) .

Kịch Thơ : “ Thăng Long - Xuân Chiến Thắng ” MLH – 01

Kịch Thơ Lịch Sử :

THĂNG LONG - *Xuân Chiến Thắng*

HTr. MAI LẠC HỒNG soạn .

* * *

LỜI DẪN CHUYỆN :

Lịch sử Việt Nam đã có những anh hùng kiệt xuất , trong đó Vua Quang Trung - Nguyễn Huệ là một thiên tài quân sự xuất chúng, chưa hề thua trận . Vào Nam đánh tan 20 vạn quân Xiêm (Thái Lan - do Nguyễn Ánh - vua Gia Long sau này - cầu viện) tại Rạch Gầm, Xoài Mút (gần Mỹ Tho bây giờ). Ra Bắc đánh tan 20 vạn quân Thanh (do vua Lê Chiêu Thống cầu viện) dành lại chủ quyền cho dân tộc . Với lối hành quân thần tốc, sách lược thần kỳ , chưa đánh đã biết mình sẽ thắng và đã chuẩn bị những chương trình hậu chiến ngay lúc hành quân . Sự trọng dụng nhân tài và sự cải tổ việc cai trị , dùng chữ Nôm thay thế chữ Hán trong cả nước ... của Vua cũng là việc đáng trân trọng .

Đáng tiếc thay ! Anh hùng mệnh bạc ! Trong lúc công cuộc chấn hưng đất nước đang lên cao độ thì Vua Quang Trung đột ngột từ trần lúc mới 40 tuổi đời . Nhiều sử-gia cho rằng nếu Vua Quang Trung sống lâu hơn thì Việt Nam ta có lẽ

không thua gì Nhật Bản canh tân sau thời Minh Trị Thiên-Hoàng .

Vở kịch thơ lịch sử : “Thăng Long – Xuân Chiến Thắng” phần nào gợi lại một chiến công oai hùng của dân tộc dưới sự chỉ huy của vị Anh hùng xuất thân “áo vải cờ đào” Quang Trung - Nguyễn Huệ .

Kịch Thơ : “ Thăng Long - Xuân Chiến Thắng ” MLH – 02

CÁC VAI :

– Vua Quang Trung .	– Vua Lê Chiêu Thống .
– Thị Lang Ngô Thì Nhậm .	– Thái Hậu nhà Lê .
– Đô-đốc Ngô Văn Sở .	– Tổng Đốc Tôn Sĩ Nghị .
– Đô-đốc Bùi Thị Xuân .	– Thang Hùng Nghiệp .
– Quan trung trực nhà Lê .	– Quan xu thời triều mới .
– Quân hầu .	– Quân báo .

CẢNH 1 :

(Cảnh Triều đình với ngai vàng chơ vơ . Vua Chiêu Thống ngồi bên bệ uể oải . Thái Hậu đi đi lại lại bồn chồn)

*** LÊ CHIÊU THỐNG :**

Thưa Mẫu Hậu ! Thần nhi vô cùng chán ngán
Cảnh làm Vua mà chẳng chút uy quyền !
Đến nỗi Sứ lân bang cũng chẳng nề chẳng kiêng .
Ai đời mỗi buổi sáng Vua lại phải thân hành
chầu chực ,

(Nhìn quanh, rồi nói tiếp)

Nhìn cung điện đây , con lại càng thêm uất ức ,
Chỗ thiết triều mà nay lại là chỗ ở của Lương Quảng
Tổng Đốc đại nhân !
Mẹ con ta muốn sớm đánh Tây Sơn , nhưng
Tôn Sĩ Nghị vẫn bình chân ,
Vui suốt sang thâu đêm , đến giờ này vẫn chưa
tỉnh giấc !

* THÁI HẬU :

Này Duy Kỳ ! Mẹ biết Vương nhi nổi lòng chồng
chất ,
Từ thuở ấu thơ , con đã hay sợ sệt lo buồn ,
Nổi phập phồng vì Phủ Chúa Trịnh cứ rình rập luôn
luôn ,

Kịch Thơ : “ Thăng Long - Xuân ChiếnThắng ” MLH – 03

Giám sát chặt Hoàng-tộc họ Lê từng ly từng tí .
Nhưng nay con đã lên ngôi bình trị ,
Thay nội-tổ con là Hiền Tông Hoàng-Đế Tiên Vương.
Là bậc Quân Vương , con chớ khá coi thường ,
Phải luôn xứng đáng là bậc đứng đầu trăm họ .
Dù nay phải trải qua muôn ngàn gian khó ,
Nhưng con phải kiên cường giữ thể thống một vì Vua.
Trong con dầu sôi lửa bỏng, quyết định hơn thua
Ta đã phóng lao , đành theo lao cho trót .
Mấy ngày qua, mẹ vô cùng đắng cay chua xót ,
Nghe phong phanh dân chúng đang phỉ nhổ
mẹ con ta ,
Họ bảo mẹ con ta đã cồng rắn cắn gà nhà ,
Cam thân tôi mọi , rước voi về giày mã tổ !
Nhưng nay ta chỉ còn biết cậy vào đại quân Thanh
bảo hộ ,
Dựa vào uy quyền của Tôn Sĩ Nghị Tổng Đốc
đại nhân ,
Hy vọng họ sẽ giúp cho chúng ta vượt qua mọi
nỗi phong trần ,
Diệt tan thảo khấu Tây Sơn , qui giang sơn về
một mối .
Chỉ hận cô của con ... công chúa Ngọc Hân lắm
đường lạc lối ,
Giúp rập chồng , tên quốc-tặc Nguyễn Huệ
Bắc Bình Vương ...

* CHIÊU THỐNG :

Mẫu Hậu ơi ! Nói chi cho thêm nỗi đoạn trường
Nay xã-tắc đảo điên , khí số nhà Lê đã đến hồi
cùng cực ,
Bản thân con cũng là vị vua vô tài kém đức ,
Thôi cũng đành mặc cho Con Tạo chuyển xoay !
Hy vọng một ngày mai ...

Kịch Thơ : “ Thăng Long - Xuân ChiếnThắng ” MLH – 04

(Có tiếng đằng hắng của Tôn Sĩ Nghị làm cho mẹ con
Lê Chiêu Thống giật mình)

* TÔN SĨ NGHỊ :

... Hầy ! Chưa chi mà đã quá nửa ngày ,
Vừa mới thức giấc mà mặt trời vừa đứng ngọ .

(Chợt nhìn thấy mẹ con Chiêu Thống)

Ồ ! Xin lỗi Thái Hậu ! Xin lỗi Tự Quân công khó ,
Đã đợi chờ Bản Soái chốn trung quân .
Đêm qua Bản Soái đã quá chén cùng các mỹ nhân .
Ôi ! Gái nước Việt thật tuyệt vời tuyệt sắc ... !

(Ngưng một lát , nhìn Thái Hậu cười khà ó)

Đến như Thái Hậu đây mà vẫn còn diễm kiều xuân sắc
Tiếc thay , hãy còn trẻ mà đã mẹ góa con cô ...

* THÁI HẬU :

Thưa Đại-nhân ! Mẹ con chúng tôi bạc phận vì vận
nước nổi trôi ,
Nên mới cầu viện Thanh Triều , mong thoát qua cơn
gió sóng ,
Là Tổng Chỉ Huy Thanh-binh , xin ngài nên can trọng,
Bậc trượng phu không nên lộng ngữ hí ngôn ,
Mẹ con chúng tôi hang ngày châu chực trước cung
môn ,
Mong Tổng Đốc Đại-nhân sớm đánh Tây Sơn , diệt
trừ Nguyễn Huệ .

* TÔN SĨ NGHỊ : (Có vẻ thẹn , nghiêm mặt nói)

Xin Thái Hậu và Tự Quân hãy giữ an long thể ,
Hai mươi vạn quân Thanh triều đã vào đến
Thăng Long ,
Chỉ nay mai là quét sạch hết bọn cuồng nông .
Lũ chết nhác , vừa thấy binh mã Thiên-triều đã trốn
chạy về Tam Điệp .

Kịch Thơ : “ Thăng Long - Xuân ChiếnThắng ” MLH – 05

Nay đã gần hết năm , đến sang Giêng ra quân còn kịp ,
(giọng ngạo nghễ)
Hãy để cho bọn Tây Sơn thêm vài tháng sống còn ,
Rồi đây đại quân Thiên-triều sẽ vào san phẳng Quy
Nhơn ,
Bắt sống Nhạc , Huệ , Lữ và đám loạn thần tặc tướng ,
Đáng giận thay ! tên Nguyễn Nhạc dám to gan phạm
thượng ,
Tự xưng là Thái Đức Hoàng Đế Trung Ương ,
Phong cho em là Nguyễn Huệ làm Bắc Bình Vương ,
Em thứ hai là Đông Định Vương Nguyễn Lữ .
Nhân Chúa Nguyễn phương Nam suy vi , chiếm
Quy Nhơn hùng cứ ,
Chưa thỏa mãn lòng tham , còn dòm ngó Bắc Hà .
Nhưng nay chúng đã hết thời , vì đã có Đại-quân ta ,
Sắp hỏi tội , tiêu diệt loài giặc cỏ .
(quay qua Thái Hậu)
Thôi Thái Hậu và Tự Quân hãy trở về Cung Vạn Thọ
Ta đã hứa , thì ... ta sẽ thực hiện nay mai ,
Hãy yên tâm ! ... (cười cười)

* THÁI HẬU :

... Mẹ con chúng tôi xin trông cậy nơi ngài ,
Mong Tổng Đốc Đại nhân sớm cử binh hưng phạt .

(Tôn Sĩ Nghị vuốt vuốt râu cười nhạt , trong khi mẹ con Lê Chiêu
Thống bluii thuii theo nhau bước vào trong . Mãn hạ)

CẢNH 2 :

(Vị quan Trung trực dậm chiêu bước ra đi vòng vòng . Vị quan
Xu thời hót hời chạy ra)

* QUAN XU THỜI :

Này Đại huynh ! Đi đâu mà đệ kêu huynh không hề
hay biết ,

Kịch Thơ : “ Thăng Long - Xuân ChiếnThắng ” MLH – 06

Dáng dậm chiêu như đang tư lự , bấn khoăn ,
Hiện Tôn Sĩ Nghị Đại-nhân đang kêu gọi các
Cựu Thân
Trở lại triều trung để cùng Tự Quân luận bàn
việc nước ,
Cớ sao Đại huynh đứng dưng , quan trường từ khước
Vui cảnh điền viên trong nghèo túng , nhọc nhằn ?

* QUAN TRUNG TRỰC :

Nghe Quan huynh hỏi mà ta đây mỗi hận càng tăng ,
Bởi không thể nhắm mắt bịt tai trước những điều
xấu hổ ,
Nhục non sông , nhục đến cả Tiên nhân Liệt Tổ !
Nước Nam ta từ thời lập quốc đến bây giờ ,
Chưa có Vua nào hèn yếu như Lê Chiêu Thống
nhuốc nhơ ,
Đem xã tắc giang sơn dâng vào tay quân giặc ,
Lũ cầu trệ nghênh ngang giữa Thăng Long “ ngàn năm
văn vật ” ,
Mở miệng cú điều , sỉ nhục cả Vua Nam ,
Hạch sách đủ điều , cốt thỏa mãn lòng tham ,
Khiến đời sống người dân muôn phần khổ đau, tan nát
Bình tướng Thanh-triều là lũ vô cùng tàn ác ,
Lộ dã tâm xâm lược Nước Nam ta ! (giận dữ)
Mà cũng bởi manh tâm công rắn cắn gà nhà ,
Bán nước cầu vinh của mẹ con Lê Chiêu Thống !

* QUAN XU THỜI : (lộ vẻ hốt hoảng , dáo dác nhìn quanh)

Chết , chết ! Đại huynh nói năng nên cẩn trọng ...
Tai vách mạch rừng , lại mang họa đến bản thân ,
Đệ cũng hiểu lẽ hưng suy , nhưng ... còn đạo Quân
Thần !

Chúng ta đã hưởng lộc Triều Lê , nhuần ân vũ lộ ,
Nên cũng cố mà ...

Kịch Thơ : “ Thăng Long - Xuân Chiến Thắng ” MLH – 07

* QUAN TRUNG TRỰC : (mĩa mai)

... nhắm mắt bịt tai trước những điều xấu hổ ,
Như thế là đúng đạo làm người , là bậc quân-tử
hay sao ?

Chỉ tiếc là ta đây tuổi hạc đã cao ,
Mỗi gôi chồn chân , không thể nào băng rừng

vượt thác ,
Vào tận Phú Xuân gia nhập Tây Sơn , cùng chung
gánh vác

Đại sự nước nhà , đánh đuổi giặc xâm lăng .

* QUAN XU THỜI :

Đại huynh ơi ! Chống lại quân Thanh là việc rất
khó khăn ,
Binh mã Thiên-triều đông khắp nơi , trùng trùng
điệp điệp ,

Lại có binh mã Bát Kỳ sẵn sàng can thiệp ,
Từ Trung Quốc kéo sang ngay , sẽ đè bẹp dân ta !
Lại lòng dân ta ly tán , chẳng thuận hòa ,
Sau bao năm tháng chiến chinh triền miên khổ đau
tan tác !

Chí hướng của Sĩ-phu Bắc Hà cũng mỗi người
một khác ,
Riêng đệ đây chỉ mong tận trung báo quốc , giữ
cương thường ,
Còn việc dẫn thân theo cờ nghĩa Bắc Bình Vương

Đệ không dám , trăm lần không dám nghĩ ,
Xin cáo từ ! Chúc Đại huynh sở cầu như ý ...

(Dáo dác nhìn quanh rồi đi vội vào . Quan Trung Trục nhìn
theo , lắc đầu khinh bỉ)

* QUAN TRUNG TRỰC :

Thật là kẻ Ngủ Trung phò tá Vua hèn ,
Ngoảnh mặt làm ngơ trước vận nước rồi ren !

Kịch Thơ : “ Thăng Long - Xuân Chiến Thắng ” MLH – 08

Chỉ chực uốn gồi khom lưng trước kẻ thù chung
dân tộc ,
Ôi ! Vận nước điêu linh ! Ôi ! Giặc thù tàn khốc !

(Lão đảo đi vào . Màn hạ)

CẢNH 3 :

[Cảnh núi rừng Tam Điệp . Đô Đốc Ngô Văn Sở và Thị Lang
Ngô Thì Nhậm (Ngô Thời Nhiệm) nói bước nhau ra]

* NGÔ VĂN SỞ :

Thưa Thị Lang ! Theo kế hoạch của ngài đã vạch ,
Chúng ta đã rút quân về trấn thủ tại nơi đây ,
Phi báo về Phú Xuân để Chúa Công định liệu, an bài ,
Tin từ Huế vừa báo ra là Chúa Công đã lên ngôi
Cửu Ngũ ,

Chính vị hiệu , để quân dân ta có ngôi Quốc Chủ ,
Đoàn kết toàn dân để đánh đuổi quân thù ,
Và đại quân đã lên đường , ruổi bước chinh phu ,
Có lẽ nay mai sẽ hội quân tại nơi đây : Tam Điệp .

* NGÔ THÌ NHẬM :

Thưa Đô Đốc ! Chúa Thượng Quang Trung là vị
anh hùng sáng-nghiệp ,
Ngô Thì Nhậm này rất phục Ngài về tài trí siêu phàm
Một thiên tài quân sự , một bậc tuấn kiệt của
Nước Nam .

“Áo vải cò đào”, vung gươm đứng lên trong cơn
quốc nạn,
Quyết dẹp nổi bất bằng, cứu dân khỏi lầm than,
khổ nạn,
Cảm phục người anh hùng, Vua Lê đã gã Công-chúa
Ngọc Hân,
Nương nường đã giúp cho Chúa Thượng cả về
trọng sự quốc quân.

Kịch Thơ : “Thăng Long - Xuân ChiếnThắng” MLH – 09

Chúa Thượng cũng đã nhún mình, cầu kiến La-Son
Phu Tử,
Thỉnh ý về kế sách Tế-thế Kinh-bang, vỗ an lê thứ,
Vớ kế hoạch lâu dài, xây dựng một đất nước
cường vinh,
Nhậm này là kẻ trí mông tài hèn mà cũng được Chúa
Thượng cần tin,
Nên cũng nguyện dốc lòng để tận trung báo đáp.

(Có tiếng trong hậu trường : “Chúa Thượng giá lâm . Chư Tướng
Sĩ hãy quỳ nghinh tiếp ”. Tất cả đều quỳ . Vua Quang Trung bước
ra , theo sau là Nữ Tướng Bùi Thị Xuân)

* VUA QUANG TRUNG :

Chư Tướng hãy đứng lên ! Hôm nay đã là ngày 20
Tháng Chạp ,
Được khẩn tin , Trẫm vội điều binh thần tốc ra đây ,
Ba quân đã dãi nắng dầm sương , di chuyển suốt
đêm ngày ,
Cờ Đại nghĩa tung bay , khắp Tướng sĩ đều một lòng
đánh giặc ,
Vớ khí thế quân dân ta , chiến thắng quân Thanh
là điều nắm chắc ,
Trẫm hứa là ngày Khai Hạ , quân ta sẽ vào đến
Thăng Long .
Giải thoát Bắc Hà đang rên siết dưới ách cùm gông .

Để đất nước thái hòa , dân chúng không còn lo âu
khắc khoải ,
Chính nghĩa của Quân Dân ta vô cùng quang minh
chính đại .
Đánh đuổi giặc thù , cứu dân khỏi chốn lầm than !
“Đem đại nghĩa để thắng hung tàn ,
Lấy chí nhân mà thay cường bạo ”.

Ta hưng binh điều phạt cũng chỉ là Vì Dân Khử Bạo .

Kịch Thơ : “Thăng Long - Xuân ChiếnThắng” MLH – 10

Vì tinh thần bất khuất của giống nòi Lạc Việt
dưới trời Nam !
Đất nước bốn ngàn năm Văn Hiến, với ý chí phi phạm
“Dẫu cường nhược có lúc khác nhau, song hào kiệt
đời nào cũng có ! ”.

(Nhìn Chư Tướng một lát , rồi tiếp)

Huệ này là kẻ nông dân đất Tây Sơn , vải bô lều cỏ ,
Sống trong thời buổi loạn ly , quan tham lại những
dầy dầy ,
Không nỡ thấy dân lành đói rách, thống khổ, bị ai ...
Nên đã vung ba tác gươm cùng bào huynh cò đào
dấy nghĩa ,
May được hào kiệt bốn phương cùng về tụ nghĩa ,
Hiệp lực đồng tâm xây dựng lại cơ đồ .
Bởi lòng dân sục sôi , muốn nước nhà thoát khỏi
họa vong nô ,
Nên Huệ này đã phải lên ngôi , để thân chinh ngự giá ,
Nay hội quân đây để chuẩn bị tiến quân bằng
nhiều ngã ,
Vậy Chư Tướng có điều gì để nghị luận hay chăng ?

* NGÔ VĂN SỞ : (quỳ bái gối , tâu)

Tâu Chúa Thượng ! Thần từ khi rút quân về đây , rất
lo sợ bắn khoả ,
Vì đã để mất nhuệ khí quân ta trước sự tấn công

của giặc .

* VUA QUANG TRUNG :

Đô Đốc Ngô Văn Sở hãy đứng lên ! Đừng bận tâm
tự trách ,
Ta rất tán đồng với kế hoạch trá bại lui binh ,
(Nhìn Ngô Thì Nhậm)

Có lẽ đây là kế sách của Ngô Thì Nhậm tiên sinh ?
Muốn đồn ngã đối phương , ta cần lui vài bước ?

Kịch Thơ : “ Thăng Long - Xuân Chiến Thắng ” MLH – 11

* NGÔ THÌ NHẬM :

Tâu Thánh Thượng ! Trước thế giặc mạnh , chúng
thần đành dùng chước ,
Vì nhân tâm Bắc Hà ta chưa thu phục được bao nhiêu
Rút lui quân giả thua để giặc Thanh khinh địch tự kiêu
Và chúng sẽ bại trận bởi sự khinh thường đối thủ .

* VUA QUANG TRUNG :

Theo binh pháp , khi nhượng bộ ôn nhu , khi kiên
cường uy vũ ,
Kế sách của Tiên-sinh rất hợp ý Quả nhân .
(Quay sang Bùi thị Xuân) : Còn việc điều động Tượng
binh của Đô Đốc Bùi thị Xuân ,
Theo kế hoạch hành binh có điều chi trở ngại ?

* BÙI THỊ XUÂN :

Tâu Chúa Công ! Đúng theo chiến lược của Chúa
Công , để một phen sống mái ,
Đội Tượng Binh sẽ theo ngã thượng đạo Lào , mở
hướng tấn công ,
Vượt qua miền Trung-du Bắc Hà , hướng đến
Thăng Long ,
Tạo thế gọng kìm với các đạo quân của Đô Đốc Long,
Đô Đốc Tuyết ,
Thủy quân của ta sẽ theo sông Nhị Hà , tạo thế
liên minh cần thiết ,

Với trận địa liên hoàn này , quân giặc sẽ thua to .

* VUA QUANG TRUNG :

Với tinh thần quyết chiến của các Tướng sĩ , ta sẽ
không lo ,
Đuổi giặc thù ra khỏi biên cương là điều nhất định !
Nhưng ... sau khi ổn định dân tình , sửa sang
triều chính ,

Kịch Thơ : “ Thăng Long - Xuân Chiến Thắng ” MLH – 12

Có lẽ phải nhờ đến tài ngoại giao của Ngô Thì Nhậm

Tiên-sinh ,
Chiến thắng , nhưng ta phải cầu hòa để đất nước được
an bình ,
Để ta rảnh tay xây dựng nước nhà phồn vinh, cường
thịnh .

Giờ đã đến lúc xuất quân theo hành trình đã định ,
Chư Tướng phải tuyệt đối tuân hành kỷ luật hành binh
Giữ bí mật quân cơ , bắt hết thám-tử để giặc Thanh
không thể truyền tin ,
Ngựa cát lạc , người ngậm tăm – Ta phải chuyển quân
thần tốc .

Truyền TIỀN BINH !

CẢNH 4 :

(Tôn Sĩ Nghị đứng quay lưng ra khán giả , vẻ trầm tư .
Tướng Thanh : Thang Hùng Nghiệp bước vào , quỳ nói)

* THANG HÙNG NGHIỆP :

Bẩm Đại Soái ! Mặt tướng kính chúc Ngài năm mới :
Mã đáo thành công , hoạn-lộ được hanh thông ,
Thực hiện được Thánh-ý của Thánh Hoàng , kết quả
thành công :
Biên An-Nam thành phiên-bang của Thiên-triều như
kế hoạch .

* TÔN SĨ NGHỊ :

À ! Thang Hùng Nghiệp tướng-quân ! Chúng ta đang
đón Xuân nơi đất khách ,
Mấy ngày qua hình như tình hình chiến sự gia tăng ,
Tiên-phong Trương Triều Long , Đề-độc Hứa Thê

Hanh ,
Tả-dực Thượng Duy Thăng cùng Tướng-quân Sầm
Nghị Đống ,

Kịch Thơ : “ Thăng Long - Xuân ChiếnThắng ” MLH – 13

Chẳng ai có tin tức báo về , chờ đợi càng thêm vô
vọng ,
Bản Soái cũng chưa biết thế nào , nhưng cảm thấy
lo âu !

(Có tiếng reo hò bên trong hậu trường . Tôn Sĩ Nghị giật mình ,
dáo dác)

Ồ ! Có tiếng quân reo từ Thành ngoại vọng vào ,
Tướng-quân hãy ra xem, rồi trở vào đây cấp báo .

(Thang Hùng Nghiệp ra một lát rồi hót hời vào báo)

* THANG HÙNG NGHIỆP :

Bẩm Đại Soái ! Tình hình chiến sự đã vô cùng
nguy ngập ,
Quân Tây Sơn khắp nơi đã làm chủ tình hình ,
Đồn Hà Hồi , Ngọc Hồi , Khương Thượng ... đều
đã bại binh .
Hứa Thê Hanh , Thượng Duy Thăng , Trương Triều
Long ... đều tử trận ,
Sầm Nghị Đống tướng-quân cũng đã treo đầu vì
tử hân ,
Xin Đại Soái hãy khẩn cấp vượt cầu phao lánh nạn
qua sông ,
Vì quân tây Sơn đang ầm ầm tiến sát đến Thăng Long
Và chúng sẽ chiếm Kinh thành không lâu nữa .

(nói xong , chạy trở vào trong)

* TÔN SĨ NGHỊ : (run rẩy , quay quắt)

Ồi ! Hồng bát ! Mộng cường chinh đã gãy đổ ,
Tả hữu đâu ! ... Sao chẳng thấy đứa nào ?!
Thang Hùng Nghiệp cũng đã cao bay xa chạy cho mau
Bỏ lại mình ta ... Ta phải tìm đường chạy trốn .

(Chạy vào , trong khi mẹ con Lê Chiêu Thống cải trang
thường dân chạy ra)

Kịch Thơ : “ Thăng Long - Xuân ChiếnThắng ” MLH – 14

* THÁI HẬU :

Bớ Đại-nhân ! Chậm chân chờ chúng tôi trong cơn
nguy khốn ! (dậm chân)
Khốn nạn thay ! Tên Tôn Sĩ Nghị hèn nhát, gian tham,
Mẹ con ta đã không còn đất sống với dân Nam !
Giờ biết tính sao đây ? ...

* LÊ CHIÊU THỐNG : ... Ta chỉ còn có cách :
Chạy theo tàn-quân Thanh-triều , dù là hạ sách ,
Nhưng ta không còn đường nào để chọn lựa hơn thua,
Mẫu Hậu tính sao đây ? ...

* THÁI HẬU : (cười chua chát)
... Còn chi nữa mà Thái-hậu với Nhà Vua
Đã mất hết rồi ! đành thoát thân để bảo tồn
mạng sống ,
Hãy bôn tẩu đi con ! Hỡi Bại-vương Lê Chiêu Thống !
Qua đến Yên Kinh rồi hãy nói chuyện tương lai .

(Hai mẹ con chạy vào . Vua Quang Trung , Ngô văn Sở , Ngô
Thì Nhậm , Bùi thị Xuân cùng quân hầu ... cùng ra)

* VUA QUANG TRUNG :
Hỡi Chư Vương ! Tổ Quốc ta đã thoát khỏi ách ngoại-
xâm phương Bắc ,
Nhờ uy linh Tổ Tiên , nhờ hồn thiêng sông núi
Đại Việt kiêu hùng ,
Chúng ta đã hoàn thành sứ mạng đối với nước non
chung ,

Không hổ thẹn với Tiên-nhân , khi nước nhà gặp cơn
nguy cấp ,
“ Nước Việt ta tự Đinh , Lê , Lý , Trần , Lê ... xây nền
độc lập ,
Cùng Hán, Đường, Tống, Nguyên, Minh ... hùng cứ
một phương ”

Kịch Thơ : “ *Thăng Long - Xuân Chiến Thắng* ” MLH – 15

Nay quân dân ta lại oai hùng đuổi giặc Thanh ra khỏi
biên cương ,
Tầng Soái Phủ đang ngạo nghễ tung bay cờ đại nghĩa.
Hỡi toàn dân Đại Việt ! Đừng ai để cho ngàn sau
mai mĩa ,
Là lũ người quên nguồn cội , đứng dưng trước vận
nước hưng vong ,
Hãy đoàn kết toàn dân ! Xây dựng quê hương , son sắt
một lòng !
Luôn xứng đáng giống Rồng Tiên bất khuất !

(Tất cả đều rút gươm đưa lên hoặc giơ nắm tay ,
đồng thanh hô lớn) :

“ NƯỚC ĐẠI VIỆT MUÔN ĐỜI ! ”

(màn hạ từ từ . HẾT)

* Vở kịch do HTr. Mai Lạc Hồng – Liên Đoàn Trưởng thành lập
Gia-Đình Phật-Tử Quang Minh (sau đổi tên : GĐPT. Trúc Lâm -
Chicago, Illinois) soạn đề GĐPT trình diễn Mừng Xuân Giáp Tuất
(đầu năm 1994) tại Chùa Quang Minh . Sau khi GĐPT Trúc Lâm
có Chùa Trúc Lâm , vở kịch được diễn lại vài lần tại Chùa mới
trong chương trình Văn Nghệ GĐPT đón Giao Thừa .

Kịch Thơ Lịch Sử :

HỘI NGHỊ DIÊN HỒNG

HTr. MAI LẠC HỒNG soạn .

LỜI DẪN CHUYỆN :

“ Vào đầu thế kỷ 13 , Mông Cổ (hậu duệ của người Hung Nô xưa kia) là một dân tộc du mục ở vùng Tây Bắc Trung Hoa , rất hung tợn, hiếu chiến và có tài đặc biệt cỡi ngựa bắn cung vô cùng lợi hại dưới sự chỉ huy của Thiết Mộc Chân Thành Cát Tư Hãn - đã tiến chiếm cả Trung Hoa lập ra triều đại nhà Nguyên . Đạo quân bách chiến bách thắng của Nguyên Mông tung hoành từ Á sang Âu , gây nên nỗi khiếp sợ bao trùm những nơi nào quân Nguyên tiến đến .

Quân Mông Cổ sau khi thắng Nhà Kim, quay sang tấn công Tân Cương và Ba Tư (Iran và Irak bây giờ). Đi đến đâu , quân Mông Cổ đều giết chóc, phá hủy sạch đến đó , đúng như câu nói : “Nơi nào vó ngựa Mông Cổ đi qua, cỏ cây cũng hết sống”. Tiếp tục, Hung-gia-Lợi máu chảy thành sông , Hối Quốc lúc bấy giờ là một đế quốc khá lớn bao gồm Ba Tư, Tiểu Á Tế Á và Cận Đông cũng thảm bại và tan vỡ sau khi bốn chục vạn binh của Mahomed tan tành và kinh đô trở thành tro bụi . Bốn phần năm lãnh thổ Nga cũng lọt vào tay Mông Cổ .

Các quốc gia Tây Âu nghe tin này vô cùng khùng khiếp , coi như ngày tận thế đến nơi . Giáo Hoàng Innocent IV của Vatican La Mã và Vua Louis nước Pháp đã phải cử sứ thần sang cầu hòa với Mông Cổ .

Đến đời Vua Nguyên là Hốt-Tát-Liệt đã tiêu diệt hẳn nhà Nam Tống và hoàn toàn cai trị cả Trung Hoa , lại tiếp tục muốn tiến chiếm các nước lân bang , mà Việt Nam ta cũng là điểm nhắm ”.

Nhưng cả ba lần đánh Việt Nam họ đều thất bại bởi tinh thần kiên cường uy dũng của dân tộc Việt Nam trên cơ sở : “ Trên dưới một lòng , Vua tôi đoàn kết ” như lời Hưng Đạo Đại Vương (mà đời sau vô cùng ngưỡng mộ tôn xưng là Đức Thánh Trần) . Điểm đặc biệt vượt trội của cuộc kháng chiến chống Nguyên Mông dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Vua Trần Nhân Tông và sự tổng chỉ huy tài ba của Hưng Đạo Đại Vương Trần Quốc Tuấn – đó là Vua đã triệu tập một Quốc-dân Đại-hội đầu tiên trong lịch sử , đó là Hội nghị Diên Hồng , với các vị bô-lão khắp nơi trong cả nước để Trung cầu Dân ý là Đánh hay Hòa . Chúng ta biết rằng theo lẽ nghĩa ngàn đời của người Việt ngày xưa , các vị bô lão chính là những người trụ cột của mỗi gia đình mà lời nói các vị ấy rất có “trọng lượng” đối với cháu con , nên ý kiến các cụ là tiếng nói đại diện cho cả toàn dân .

Vở kịch thơ lịch sử : “Hội Nghị Diên Hồng” phần nào nói lên bối cảnh thời ấy và tinh thần bất khuất của dân tộc Rồng Tiên :

“ Dẫu cường nhược có lúc khác nhau

Nhưng hào kiệt đời nào cũng có ”.

như lời vị anh hùng dân tộc Nguyễn Trãi đã viết trong Bình Ngô Đại Cáo sau này .

CÁC VAI :

– Vua Trần Nhân Tông . – Trần Quốc Tuấn .

- Trần Quang Khải . – Trần Khánh Dư .
- Trần Quốc Toản . – Mẹ Trần Quốc Toản .
- Trần nhật Hiệu . – Trần Ích Tắc .
- Bô lão 1 . – Bô lão 2 .
- Bô lão 3 . – Vài Quân hầu .
- Gia nhân báo .

Kịch Thơ : “ *Hội Nghị Diên Hồng* ”

MLH – 03

CẢNH 1 :

*(Cảnh dinh Thượng Tướng Thái Sư Chiêu Minh Vương
Trần Quang Khải . Gia nhân bước vào quỳ báo)*

GIA NHÂN :

Bẩm Thái Sư ! Có Hưng Đạo Đại Vương Quốc Công
Tiết Chế ,
Đang ở nhà ngoài , xin được gặp Thái Sư .

* **TRẦN QUANG KHẢI :** - Truyền mời vào .

* **TRẦN QUỐC TUẤN :** *(bước vào)*

Xin tham kiến Chiêu Minh Vương Thượng Tướng !
Quốc Tuấn này cần bàn việc trọng sự quốc quân .
Sau Hội nghị Vương hầu Tướng lĩnh vừa họp ở bên
Bình Than ,
Tinh thần Triều-đình và các Tướng-lĩnh đều vô cùng
phấn khích ,
Theo thiên ý , chúng ta muốn đánh tan quân địch ,
Phải đoàn kết toàn dân , trên dưới một lòng !

* **TRẦN QUANG KHẢI :**

Đúng ! Đệ đây cũng tán đồng ý kiến của Quốc Công ,
Trước kẻ thù Mông Cổ là đạo quân bách chiến ,
Từng ngang dọc khắp Đông Tây , vòm trời còn
rung chuyển ,

Cỏ còn không mọc nổi dưới gót giày xâm lược của
Nguyên Mông ,
Đất nước ta nhỏ bé , dân số không đông ,
Sẽ là miếng mồi ngon trước dã-tâm của bầy lang sói .
Chúa Thượng anh minh, với hùng tâm cứng cỏi ,
Đã họp hội-nghị Bình Than , lấy quyết tâm chung của
các Tướng lĩnh , Vương hầu .

Kịch Thơ : “ *Hội Nghị Diên Hồng* ”

MLH – 04

Và cũng theo thánh-ý Thánh Hoàng , đã phát lệnh đi
khắp các Châu ,
Mời tất cả bô-lão khắp nơi , về Diên Hồng đại-diện ,
Trung cầu dân ý toàn dân : nên Hòa hay Chiến !
Thể hiện tinh thần dân chủ , đoàn kết Quân Dân
đánh bại quân thù !

(quay qua Trần Quốc Tuấn)

Riêng anh em ta , mỗi bất hòa tưởng chừng như đến
thiên thu ,
Nguyên nhân từ Bá-phụ với Tiên Vương vốn là
anh em ruột thịt ,
Nhưng do Tiền-triều Thái Sư Trần Thủ Độ đã gây nên
hiềm khích ,
Khiến nảy sinh họa trong nhà : xáo thịt nòi da ,
Nhưng may mắn thay ! Tiết Chế vương-huynh đã vì
đại sự quốc gia ,
Gạt bỏ tị hiềm , luôn một dạ Trung quân Báo quốc .
Mới ngày qua , muốn xóa tan mỗi bất hòa, hiềm khích,
Mời đệ sang dinh Quốc Công để giải tỏa mỗi gia-thù .
Từ nay, việc trong Triều đã có đệ sát cánh cùng Kim
Thượng giải quyết ôn nhu ,
Nơi trưởng hổ , đã có Tiết Chế vương-huynh điều binh
khiển tướng .

* **TRẦN QUỐC TUẤN :** *(cung tay)*

Ôn Thánh Thượng đã tin cần giao cho cả binh quyền

chấp chương ,
Ngu huynh không giờ khắc nào xao lãng việc
tập luyện Tướng sĩ ba quân ,
Nhờ hồng phúc Hai Vua , chúng ta có nhiều
danh tướng giỏi kinh-luân :
Như : Nhân Huệ Vương Trần Khánh Dư , Chiêu Văn
Vương Trần Nhật Duật ,

Kịch Thơ : “ Hội Nghị Diên Hồng ” MLH – 05

Gia tướng Phạm Ngũ Lão cũng giỏi việc trị binh
kỷ luật ,
Rồi nào : Bảo Nghĩa Vương Trần Bình Trọng ,
hai gia-tướng Dã Tượng , Yết Kiêu ,
Đều nỗ lực tập luyện quân binh , không kể sớm chiều,
Ngu huynh cũng vừa truyền Hịch Tướng Sĩ , đề
ba quân thêm phần hưng phấn ,
Đã hai lần quân Nguyên qua đánh nước ta , nhưng đều
thua trận ,
Lần thứ ba này Vua Nguyên đã giao quyền Tiết Chế
cho Thái Tử Thoát Hoan ,
Những danh-tướng lẫy lừng như Ô-Mã-Nhi ,
Phàn Tiếp , Toa Đô ...
Lộ-Bát-Xích , Áo-Lỗ-Xích , Trịnh Bằng Phi ... và
Vận-lương-quan Trương văn Hổ ,
Mang Năm mươi vạn quân theo hai đường thủy bộ ,
Quyết tâm báo thù rửa hận , muốn nuốt chửng
chúng ta ,
Trước thế giặc mạnh như chẻ tre , nếu quân dân ta
trên dưới chẳng thuận hòa ,
Đất nước ta sẽ lọt vào tay lũ giặc Mông đô hộ .

* TRẦN Q. KHẢI :

Kế sách của chúng ta hiện nay : Phải đoàn kết
toàn dân , giữ yên đất Tổ ,
Nhưng giận một nỗi là đời nào cũng có những tên

bán nước , buôn dân ,
Xấu hổ thay ! Hoàng tộc chúng ta cũng có mấy
Hoàng thân ,
Trần Di Ái , Trần Ích Tắc và Chương-hiến-hầu
Trần Kiện ,
Úy tử tham sinh , theo giặc Thát , uốn gồi khom lưng
đê tiện ,

Kịch Thơ : “ Hội Nghị Diên Hồng ” MLH – 06

Nghĩ cũng tiếc tài Chiêu-quốc-vương Ích Tắc là nhà
bác học uyên thâm ,
Thông thạo nhiều ngôn ngữ của các sắc dân ,
giỏi thi họa kỳ cầm ,
Vì sợ chết mà đã quy phục giặc Mông , để ngàn sau
còn bia miệng ,
Cũng may đó chỉ là một ít con sâu trong vườn hoa
Văn-hiến ,
Còn toàn dân ta vẫn nêu cao ý chí quật cường ,
Xăm vào tay hai chữ Sát Thát , quyết đền nợ
Quân Vương ,
Ta phải thắng để con cháu ngàn sau không tủi hổ !

* TRẦN Q. TUẤN :

Anh em ta đã đồng tâm , Quân dân ta không nề
gian khổ ,
Chính nghĩa rạng ngời , thắng Mông Cổ là việc
nay mai ,
Ngu huynh đang nỗ lực rèn luyện ba quân ,
chiêu mộ anh tài ,
Tạm biệt Vương-đệ Thái Sư ! Hẹn ngày cờ khai
đắc thắng ! ...

CẢNH 2 :

(Cảnh nhà Trần Quốc Toản với hai mẹ con)

* TRẦN QUỐC TOÀN : (bước ra sân khấu , đi đi lại lại ,
dáng dăm chiêu , bỗng đứng lại ngâm to bài thơ)

“ Nước Nam là của dân Nam
Sách trời đã định Bắc Nam rành rành
Cớ sao giặc đến hoành hành
Rồi đây bay sẽ tan tành ra tro ! ” (bậm môi)

Nhưng tức quá ! Mười sáu tuổi đầu , ta còn quá trẻ ,

Kịch Thơ : “ Hội Nghị Diên Hồng ” MLH – 07

Chưa tạo được niềm tin để Thánh Thượng cho bàn
luận việc quân cơ ,
Hôm qua ở Hội nghị Bình Than , ta phải đứng ngoài
chờ ,

Lòng như lửa đốt trước cơn Sơn hà nguy biến !
Nhưng biết làm sao đây ? Ta không được tự do xông
ra chiến tuyến ,
Thề da ngựa bọc thây , bảo vệ Tổ Quốc non sông ,
Người dốt nát còn có trách nhiệm trước cơn quốc phá
gia vong !

Huống chi ta cũng mang tiếng là người có học ,
Giặc Nguyên Mông đã gieo cho dân lành bao khổ đau
tang tóc ,

Ta không thể ngồi nhìn việc nước dừng đọng .
Phải tìm cách để thỏa chí bình sinh trong khí thế
phùng phùng ,
Của cả nước đang sục sôi đánh kẻ thù chung Mông Cổ
Ồi khó nghĩ cho ta ! . . .
(ngồi ôm đầu , dáng vẻ đau khổ . Mẹ TQT ra)

* MẸ T.Q.TOÀN :

Này Quốc Toàn ! Đã quá khuya sao con chưa đi ngủ ?
Hết đi lại bồn chồn , lại bó gối than van ,
Có phải chẳng từ sau Hội nghị tại Bình Than ,
Con uất ức vì bị coi là trẻ con , chưa hiểu gì về quốc
gia đại sự ,

Thánh Thượng họp các Tướng-linh , Vương hầu tìm
phương trừ giặc dữ ,
Con không được vào dự họp cùng các vị Đại-thần ,
Con cũng không đủ tuổi để được tòng quân .
Theo mẹ nghĩ , con hãy kiên nhẫn chờ đợi thêm vài
năm nữa .

* TRẦN Q. TOÀN :

Dạ thưa Mẹ ! Thế nước đang đến hồi nghiêng ngả ,
Kịch Thơ : “ Hội Nghị Diên Hồng ” MLH – 08

Lòng dạ nào con có thể ngồi chờ đợi , ngóng trông ?
Mông Cổ bạo tàn , quật cả mồ mã cha ông ,
Giòng giống Tiên Rồng không thể để cho quê hương
mờ mịt !

Thánh Thượng đã ban cho con quả cam , vì cho con
là trẻ nít ,
Trong cơn tức giận , con đã vô tình bóp nát trong tay ,
Me ! ... Mẹ ơi ! ... Giờ con biết phải tính sao đây ?
Con nhất quyết phải xông ra ngoài chiến tuyến !

* MẸ T.Q. TOÀN :

Quốc Toàn con ơi ! Khá khen con lòng sắt son
không chuyển ,
Mẹ rất tự hào là con xứng đáng với giòng dõi trung
lương ,
Tận tụy vì nước quên thân , mang chí khí quật cường .
Cha con cũng đã anh dũng hy sinh đền nợ nước ,
Mẹ tuy là đàn bà , nhưng không bao giờ khiếp nhược ,
Nếu phải xa con thì mẹ đây cũng nát ruột bầm gan ,
Vì con là đứa con duy nhất mà mẹ đã nâng niu
như ngọc , như vàng ,
Nhưng nếu con tỏ ra hèn nhát , thì mẹ sẽ vô cùng
tủi hổ .
Nhan nhảu đó đây , nhiều kẻ đang say mê trong trò
đen đỏ ,
Ham chơi gà , rượu chè , cờ bạc ... mặc cho vận nước

điều linh ,
Lại có lắm kẻ muốn che đậy sự hèn nhát của mình ,
Đánh giặc miệng , luôn cho mình là vì dân, yêu nước .
Nhưng khi gặp gian nguy , đối diện với quân thù
bao ngược ,
Thì họ đã co chân chạy trốn biệt chẳng thấy tăm hơi !
Nòi giống Lạc Hồng ta từ xưa đến nay uy dũng
tuyệt vời ,

Kịch Thơ : “ *Hội Nghị Diên Hồng* ” MLH – 09

Nay dưới sự chỉ huy tối cao của ngài Quốc Công
Tiết Chế ,
Liệu việc như thần , giải quyết quân cơ như
Thánh nhân xuất thế ,
Các con ngài đều là những Tướng giỏi , xông pha nơi
chiến trường khi đất nước lâm nguy ,
Hung-nhượng-vương Quốc Tảng , Hung-vũ-vương
Quốc Nghiễn , Hưng-hiếu-vương Quốc Uy ,
Xứng đáng được nhân dân tôn kính trước tấm gương
tận trung báo quốc ,
Cũng không thiếu những con người xấu xa , khiến
ai ai đều căm tức ,
Như Chiêu-quốc-vương Ích Tắc , nổi danh là
nhà trí thức họ Trần ,
Nhưng không dám dõng dạc hiên ngang, không dám
dấn thân ,
Co đầu rút cổ , chỉ cậy tài thi ca , văn học ,
Tư thông với giặc thù , làm suy yếu tiềm năng dân tộc,
Tội lỗi đã rành rành , nhưng Kim Thượng vẫn
khoan dung ,
Vì dù sao y vẫn là chú vua , Ngài không muốn dồn y
vào bước đường cùng ,
Nhưng từ Vua đến bá quan , đều cảnh giác trước
Ả Trần phản trắc .

*** TRẦN Q. TOÀN :**

Kính thưa Mẹ ! Bàn tay ai cũng có ngón dài ngón ngắn
Đó chỉ là vài ung nhọt – Còn đất nước ta không thiếu
các bậc cân quắc , anh hùng ,
Giòng họ Đông A ta cũng góp phần xây dựng cơ đồ
Nam rực rỡ, thịnh hưng ,
Riêng con , giờ biết tính sao đây ? Vì quân-đội Trần-
triều đều tuân theo quân lệnh !

Kịch Thơ : “ *Hội Nghị Diên Hồng* ” MLH – 10

Con không được tòng quân diệt thù, bảo vệ giang sơn
tôn kính !
Mẹ hãy giúp cho con ý kiến , con phải hành động
sao đây ?

*** MẸ T.Q. TOÀN :**

Con hãy an lòng ! Mẹ chỉ thử lòng con để xem ý chí
vời đầy ?
Chứ mẹ đã sắp đặt đâu đó đã xong từ trước ,
Mẹ thừa hiểu chí lớn của con , muốn đem tài thao lược
Xông pha giữa trận tiền , đánh giặc thù giữ vững
non sông ,
Thái-áp nhà ta đã sẵn có hơn một ngàn trai tráng
một lòng ,
Sẵn sàng gia nhập đoàn quân Phấn-ngĩa của con ,
bùng bùng khí thế .
Mẹ cũng đã may sẵn lá cờ đào ngạo nghễ ,
Thêu sáu chữ vàng : “Phá cường địch, báo hoàng ân”
“ Phá giặc mạnh, báo ơn vua ” là tâm nguyện của
toàn dân ,
Thề đánh tan quân xâm lược , bảo tồn giang sơn cầm tù !

(gọi lớn)

Gia nhân ! Hãy rước quân-kỳ ra cho Thiếu-chủ ,
Tất cả hãy chuẩn bị giáo, gươm, đội ngũ chỉnh tề ,

(quay qua Trần Quốc Toàn)

Mecững sẽ sát cánh bên các con , không sờn gian khổ,
nhiều khê ,
Lo cho đoàn quân việc uống ăn , gian lao chia sẻ .

* TRẦN Q. TOÀN : (vui mừng)
Kính thưa Mẹ ! Thật là hiểu con không ai bằng mẹ ,
Con rất tự hào có bậc hiền-mẫu mà khí phách
cang cường ,

Kịch Thơ : “ Hội Nghị Diên Hồng ” MLH – 11

Thoát ra vòng thường tình nhi nữ , chí rộng bốn
phương .

Con nguyện sẽ xứng đáng là con trai của Mẹ .
(Mẹ Quốc Toản đội mũ , trao cờ cho Quốc Toản)

* MẸ T.Q.TOÀN :
Hỡi Quốc Toản ! Đoàn quân của con hãy phát huy
tiềm-năng tuổi trẻ ,
Xã tắc lâm nguy , đang réo gọi toàn dân ,
Muốn đất nước thanh bình , chúng ta phải vì nước
quên thân ,
Tấm lòng son sẽ sáng soi cùng nhật nguyệt .

* TRẦN Q. TOÀN :
Hỡi anh em nghĩa dũng ! Chúng ta nguyện đem lòng
nhiệt huyết ,
Nguyện trải thân bảo vệ cõi gấm vóc sơn hà .
Quyết bảo tồn từng ngọn rau tấc đất của ông cha ,
Ngàn miệng cùng lời quyết tâm Sát Thát !
(Tất cả hô to : “ Sát Thát ” 3 lần . Màn hạ từ từ)

CẢNH 3 :

(Quang cảnh Điện Diên Hồng . Các quan và các Bô-lão có mặt .
Đức Vua lâm triều , theo sau là Hưng Đạo Đại Vương và Thái Sư
Trần Quang Khải)

TIẾNG HẬU TRƯỞNG : Thánh Thượng giá lâm .

(Tất cả đều quỳ bái gối , tung hô)

– Thánh Thượng vạn tuế , vạn vạn tuế !

* VUA TRẦN NHÂN TÔNG : (đến ngồi trên ngai)
Trẫm miễn lễ . Các bô-lão và bá quan hãy bình thân !
Hỡi các vị Đại-thần , Tướng-lĩnh và các cụ Bô-lão
xa gần !

Kịch Thơ : “ Hội Nghị Diên Hồng ” MLH – 12

Hôm nay Trẫm thay mặt Thượng Hoàng triệu tập
các vị , đại diện nhân dân cả nước ,
Trước sức mạnh vũ bão và sự bạo tàn của quân
xâm lược ,
Trẫm muốn hội ý toàn dân qua các vị đại biểu nơi đây,
Để cùng có một quyết-định chung trước vận mệnh
Tổ-quốc hiện nay ,
Trẫm mong được nghe ý kiến của các vị trong
hội-nghị này phát biểu .

* TRẦN NHẬT HIỆU :
Muôn tâu Thánh Thượng ! Hạ thần Trần Nhật Hiệu ,
Xin khấu đầu trình tấu trước Thiên-nhan :
Nhờ hồng phúc Hai Vua mà hai lần xâm lăng của giặc
Nguyên đã bị đánh tan ,
Nhưng hiện nay Nguyên Chúa trút hết căm hờn
trong việc đốc quân toàn lực ,
Năm trăm ngàn quân đang tiến sang, oai phong
cùng cực ,
Quân đội ta chỉ có hai mươi vạn quân , làm sao
đương cự với quân Nguyên ?
Mông Cổ lại tăng cường nhiều danh tướng , thao lược
tinh chuyên ,
Có thể ngồi trên mình ngựa cả ngày , sử dụng cung tên
vô địch ,

Kịch Thơ : “ Hội Nghị Diên Hồng ” **MLH – 13**

* TRẦN KHÁNH DƯ' :

Muôn tâu Bệ Hạ ! Cho hạ thần xin thưa với hoàng-
thân Ích Tắc và hoàng-thân Nhật Hiệu :
Ý kiến của hai ngài là tư tưởng của những kẻ hèn nhất
cầu an ,
Chỉ muốn yên thân , mặc cho nước mất nhà tan ,
Các ngài học rộng hiểu nhiều, không lẽ không hiểu gì
về quân Mông Cổ ?
Xảo quyệt, gian manh, đi đến đâu chỉ gieo tang
thương đau khổ .
Ta cầu hòa lúc này , chẳng khác nào đem đất nước
dâng vào tay lũ giặc bất nhân ,
Trần Khánh Dư này dù chết cũng không tán đồng
ý kiến của hai vị hoàng-thân ... !

Kịch Thơ : “ Hội Nghị Diên Hồng ” **MLH – 14**

* TRẦN Q. TUẤN : (*bái Vua*)
Thần khấu đầu bái tạ trước ân điển Thánh Hoàng ,
Ban ân huệ cho hạ thần được thay mặt Vua hỏi
toàn dân nên Hòa hay Chiến !

(quay qua các vi bô-lão)

Hỡi các vị Bô-lão ! Xin các vị hãy tỏ bày ý kiến ,
Của toàn dân mà các vị đã thay mặt đến hội tại Điện
Diên Hồng .
Trước sự xâm lăng bạo tàn và sự hùng mạnh của
quân đội Nguyên Mông ,
Quân Dân chúng ta phải nên HÒA hay CHIẾN ?

* BÔ LÃO 1 : (*run run trên gậy bước ra*)
Muôn tâu Thánh Thượng ! Khải bẩm Quốc Công
Tiết Chế !

Kịch Thơ : “ Hội Nghị Diên Hồng ” MLH – 15

Lão đây mang về Kinh một trách nhiệm lớn lao :
Là thay mặt toàn thể dân làng lão từ người già cho đến
trẻ còn chòm hồng mao ,
Bày tỏ quyết tâm chỉ một lời : QUYẾT CHIẾN !
Dân ta tuy Hiếu Hòa, nhưng không hề yếu hèn, dè tiện
Vả lại quân giặc bạo tàn có khi nào thương xót dân ta !
Ta có đầu hàng , thử hỏi giặc có buông tha ?
Không vợ vết, đầy ải dân ta làm than cơ cực ?
Lão ít học lại lắm cầm tuổi già , chỉ mong nói lên
những điều uất ức ,
Của những người dân vốn có nhiều kinh nghiệm
bị Bắc-thuộc bao phen !

* BÔ LÃO 2 : (*nói lời*)
Khải tâu Thánh Hoàng ! Đất nước ta nhỏ bé , nhưng
dân tộc không hèn ,
Từng đánh thắng Hán, Ngô và gần đây Lý-triều
đánh Tống ,
Đại diện làng của già , xin trình lên nguyện vọng :
Dù chết cũng cam , quyết ĐÁNH không HÒA !

* BÔ LÃO 3 : (*tiếp luôn*)
Muôn tâu Thánh Thượng ! Xin cho lão thần được
phép tâu qua :

Làng của lão , trai tráng đang trui kiếm mài đao, hăng
say luyện võ ,
Cả trẻ con , đàn bà cũng sẵn sàng chống ngoại xâm
không nề gian khó ,
Lão xin đem mạng già thay cho cả làng gái trai, già
trẻ , dân đình .
Trình lên ý nguyện : Quyết CHIẾN tới cùng , dù phải
Hy sinh !
Đem xương máu để bảo tồn NƯỚC VIỆT !

Kịch Thơ : “ Hội Nghị Diên Hồng ” MLH – 16

* TRẦN Q. TUẤN :
Khải tâu Thánh Hoàng ! Như thế là lòng Quân Dân
đã quyết ,
Từ Vua quan cho đến thiên hạ muôn dân ,
Đều đồng một lòng QUYẾT CHIẾN Vì Nước quên
thân !
Xin trên Thánh Thượng cùng tất cả mọi người có mặt
tại đây cùng bày tỏ quyết tâm đồng lòng đánh giặc :
(Cùng hát bài “ Hội Nghị Diên Hồng ”)

“ Toàn dân nghe chẳng ? Sơn hà nguy biến !
Hận thù đằng đằng , biên thùy rung chuyển . . . ”.

(Tất cả đều tuốt kiếm giờ cao hoặc giờ nắm tay từ khúc chót :
“... Thẻ liềm thân cho sông núi . Muôn năm lòng uy ” .
Màn hạ từ từ)

Chicago -Trước thềm Xuân Bính Tý 1996 .
HTr. Mai Lạc Hồng soạn .

